

HET IS EEN GOEDE ONTWIKKELING DAT DE PLAATSELIJKE GEMEENTE ZELFBEWUSTER IS GEWORDEN BIJ HET UITZENDEN VAN MISSIONAIRE WERKERS. DE ZENDINGSWERKER VERTEGENWOORDIGT ZIJN OF HAAR UITZENDENDE GEMEENTE IN HET WERK DAT ELDERS WORDT GEDAAN. HIER EN DAAR ZIE JE RELATIES ONTSTAAN TUSSEN KERKEN IN NEDERLAND EN GEMEENTEN IN AFRIKA, AZIË OF LATIJNS-AMERIKA. VOLGENS MIJ KAN DE ZENDINGSWERKER EEN BELANGRIJKE ROL SPELEN BIJ DIE CONTACTEN TUSSEN GEMEENTEN IN DE WERELDKERK.

De zendingswerker als 'verbinder' in de wereldkerk

JAAP HAASNOOT | WWW.GZB.NL

Zending heeft alles te maken met het aangaan van relaties tussen gemeenten die ver van elkaar verwijderd zijn. Er is een gemeente die een werker uitzendt en er is vaak ook een gemeente die een werker ontvangt, al is dat laatste niet altijd het geval. Als we bereid zijn om ruimhartig om te gaan met minder belangrijke verschillen in theologie en in vormen, dan ligt een relatie tussen die twee partners voor de hand. In de praktijk zie ik dat echter nog maar weinig gebeuren en dat lijkt me een gemiste kans. Dat komt onder andere omdat er nog meer partijen bij een uitzending betrokken zijn: een zendingsorganisatie aan de ene kant en een uitvoerende organisatie aan de andere kant. Die organisaties zijn belangrijk en vaak nodig, maar het directe contact tussen gemeenten wordt daardoor wel wat ingewikkelder. In dit artikel wil ik het vooral hebben over de rol van de zendingswerker bij deze contacten tussen kerken. Er zijn natuurlijk ook andere (prima) vormen van zendingswerk zonder dat er iemand wordt uitgezonden, maar dat laat ik nu even buiten beschouwing.

OMWILLE VAN GODS MISSIE

Er zijn verschillende redenen te noemen om diepere contacten tussen gemeenten wereldwijd te stimuleren.

De verklaring van de Lausanne-conferentie Cape Town 2010 zegt dit: "Wij zoeken naarstig naar nieuwe wereldomspannende samenwerking binnen het lichaam van Christus, verspreid over alle continenten, geworteld in wederzijdse liefde, wederzijdse dienstbaarheid en verregaande economische mededeelzaamheid, zonder paternalisme of ongezone afhankelijkheid. We zoeken dit niet alleen als een toon-

ALS KERKEN WERELDWIJD SAMENWERKEN, DAN WORDT DE CHRISTELIJKE EENHEID ZICHTBAAR

beeld van onze eenheid door het evangelie, maar ook omwille van de naam van Christus en Gods missie in de hele wereld" (Nederlandse vertaling van Cape Town Commitment, 2010, pagina 21). Als kerken wereldwijd samenwerken (dat is nog een stap verder dan het leggen van contact), dan wordt christelijke eenheid zichtbaar, de naam van Christus verheerlijkt en Gods zending in de wereld bevordert. Hans Visser en Wilbert van Saane voegen daar nog iets aan toe: "Door partnerschap met christenen uit

andere culturen kom je [als zendingswerker, JH] kritischer ten opzichte van je eigen cultuur te staan. Als er geen mensen meer worden uitgezonden, dan gaat deze dimensie verloren en wordt een kerk introvert en minder cultuurkritisch." (In: J. Breetvelt (red.), Als uw leerlingen tussen de volken, 2010, pag. 104). Redenen genoeg om dit serieus te nemen.

We hebben het dan wel over een relatie tussen gemeenten die verder gaat dan het overmaken van geld vanuit

Nederland om een project van de 'zuster gemeente' te ondersteunen. Dat is niet onbelangrijk, maar als het daar bij blijft, dan is er het gevaar van 'ongezonde afhankelijkheid'.

ROL VAN ZENDINGSWERKER

Ik denk dat de zendingswerker een belangrijke, verbindende rol kan spelen in deze relaties tussen gemeenten. De missioloog Paul Hiebert spreekt over de uitgezonden werker als 'mediator', als bemiddelaar. Maar zien werkers dat ook als deel van hun taak? Daar heb ik

zo mijn twijfels over. Ik heb de indruk dat veel werkers het schrijven van een nieuwsbrief en het bijhouden van een website vooral zien als een manier om de achterban te stimuleren te bidden en te geven. En daar is natuurlijk niets mis mee, maar dat is niet genoeg als de werker relaties tussen gemeenten en christenen wil stimuleren.

Het probleem zit soms dieper. Eerlijk gezegd schrik ik weleens hoe sommige zendingswerkers over de inheemse gemeente praten en schrijven: vooral in negatieve termen. Nu begrijp ik dat daar vaak frustratie onder zit over de trage voortgang in het werk, maar dat maakt het nog steeds niet goed. De apostel Paulus kende ook veel frustratie in zijn bediening, maar naast het benoemen van fouten en zonden, dankte hij God ook overvloedig voor de gemeenten die hij had gesticht. Een té rooskleurig beeld schetsen van een inheemse gemeente is trouwens net zo problematisch.

Hoe kunnen zendingswerkers dan wel als 'verbinder' dienen tussen gemeenten wereldwijd? Daar ga ik zo nog concreter op in, maar in het algemeen geldt dat zij dit als hun taak gaan zien en het serieus nemen. Het belangrijkste is dat via de zendingswerker de

lokale gemeente en inheemse christenen een stem en een gezicht krijgen, zonder dat de werker daar te veel als 'filter' tussen zit.

MAAR NU PRAKTISCH

Hoe doe je dat dan als werker? Ik hoop dat we daar met elkaar meer vormen voor vinden. Ik geef een aantal voorbeelden. De zendingswerker kan deze activiteiten faciliteren, hij hoeft ze niet per se zelf uit te voeren.

- Ik probeer zelf regelmatig in nieuwsbrieven en presentaties inheemse christenen 'aan het woord te laten'. Hoe denken zij over Gods wil, over ziekte en gezondheid, over de bovennatuurlijke wereld, over zending? Een verlofpresentatie die alleen over jezelf en over je werk gaat, is te eenzijdig.
- Faciliteer een 'interculturele bijbelstudie'. Doe bijbelstudie met een groep christenen en schrijf daar een verslag van. Stuur dat naar je uitzendende gemeente in Nederland en vraag hen hetzelfde te doen over hetzelfde bijbelgedeelte. Dat Nederlandse verslag deel je vervolgens weer met de groep in het land waar je werkt.
- Wissel gebedspunten uit en bid voor elkaar. Ik zie dit in Zuid-Soedan waar

ik werk, functioneren. De kerk daar bidt voor de gemeenten waar zij een relatie mee heeft.

- Bezoek elkaar als partnergemeenten. Dat vraagt wel om een goede voorbereiding en om een bredere doelstelling dan alleen een diaconale. Het vereist ook een goede terugkoppeling naar heel de gemeente.
- Ik ken het voorbeeld van een Lutherse zendingsorganisatie in Finland die een voorganger uit Ethiopië drie maanden laat werken in een Finse gemeente. Daar komt natuurlijk heel veel bij kijken, maar het leidt wel tot een diepgaande relatie.

Mijn pleidooi voor de zendingswerker als verbinder tussen gemeenten wereldwijd is niet bedoeld om werkers meer taken te geven. Wat ik wel hoop is, dat zendingswerkers een wat bredere taakopvatting krijgen. Het bereik van de projectdoelen is belangrijk, maar het faciliteren van contacten tussen gemeenten is ook cruciaal.

Want die contacten zouden kunnen blijven voortbestaan, ook als de werker is teruggegaan naar Nederland. Daarmee is Gods missie in deze wereld gediend.